

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rakowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakowie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Obszar działania obejmuje 28 wsi, w których zamieszkuje 6 000 osób. Wójtem Gminy jest Pani Alina Siwonia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakowie został powołany Uchwałą Nr XI/44/90 Rady Gminy w Rakowie z dnia 27 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą - „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakowie”.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XVIII/94/2004 Rady Gminy w Rakowie z dnia 30 września 2004r. w sprawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakowie. Zakres zadań zleconych i własnych o charakterze obowiązkowym wymienionych w § 5 i 6 jest nieaktualny i należy dostosować go do obecnie obowiązujących przepisów.

Upoważnienie Nr AG-0113/18/2006 Wójta Gminy Raków z dnia 4 grudnia 2006 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy,

Upoważnienie Nr AG-0113/10/04 Wójta Gminy Raków z dnia 1 maja 2004 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,

Uchwałą Nr XXII/127/2008 Rady Gminy Raków z dnia 30 października 2008 r. w sprawie przekazania do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakowie zadania polegającego na podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz upoważnienia Kierownika GOPS do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej,

Porozumienie spisane w dniu 31 grudnia 2006 r. w sprawie prowadzenia obsługi finansowej dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakowie spisane pomiędzy Urzędem Gminy w Rakowie a Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej (obsługę finansowo – księgową oraz kadrową prowadzi Urząd Gminy w Rakowie).

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakowie jest Pani Teresa Jasińska.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach :

1. Renata Gwóźdź – specjalista działający na podstawie upoważnienia do kontroli nr 33 z dnia 13 stycznia 2010 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach - Renatę Segiecinską.

2. Barbara Nowak – starszy specjalista działający na podstawie upoważnienia do kontroli nr 32 z dnia 13 stycznia 2010 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach - Renatę Segiecinską.
3. Zofia Syska – inspektor wojewódzki – koordynator na podstawie upoważnienia nr 15 z dnia 14 stycznia 2010 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Renatę Segiecinską.

Kontrola została wpisana do *Rejestru kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakowie* pod pozycją 8.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 28 – 29 stycznia 2010 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2009 do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. *Ocena zgodności zatrudnienia pracowników ośrodka pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.*
2. *Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.*
4. *Kontrola pracy socjalnej jako procesu wspomagania osób i rodzin, w tym „Niebieskiej Karty”.*
5. *Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych.*
6. *Zbadanie procedury opracowania i uchwalenia przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakowie mieści się w samodzielnym budynku, będącym własnością Urzędu Gminy w Rakowie przy ul. Sienieńskiego 19, tel. 041 35 35 201. Zajmuje trzy pomieszczenia usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają one klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Ośrodek posiada własny REGON 290624595 i NIP 657 22 88 034.

Wyplata świadczeń realizowana jest w kasie Urzędu Gminy Raków.

Teren gminy został podzielony na dwa rejony opiekuńcze proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

Głównym problem występującym w środowisku, wymagającym interwencji OPS to bezrobocie.

Ad. 1 Ocena zgodności zatrudnienia pracowników pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.

W kontrolowanej jednostce na dzień kontroli zatrudnionych było 6 pracowników: kierownik, 2 pracowników socjalnych, referent ds. świadczeń rodzinnych i sprzątaczką.

Teresa Jasińska – kierownik, zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierownika od 1 października 1990 roku. W roku 1994 ukończyła Szkołę Policealną w Zespole Szkół Medycznych im. J. Iżyckiej na Wydziale Pracowników Socjalnych w Kielcach. Zgodnie z art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada również specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, którą ukończyła w 2005 roku w Szkole Pracowników Służb Społecznych w Lublinie.

Teresa Staniszevska – pracownik socjalny, zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony. W 2005 roku ukończyła Uniwersytet Rzeszowski na kierunku pedagogicznym w zakresie kształcenia zawodowego. W 2009 roku w Wyższej Szkole Ekonomii, Turystyki i Nauk Społecznych w Kielcach w zakresie resocjalizacji ukończyła studia podyplomowe.

Barbara Brogowska – pracownik socjalny, zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. W 2000 roku w Prywatnej Szkole Policealnej Pracowników Służb Socjalnych w Kielcach uzyskała tytuł pracownika socjalnego.

Paulina Basińska – referent ds. świadczeń rodzinnych funduszu alimentacyjnego, zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. W roku 2008 ukończyła Wyższą Szkołę Administracji Publicznej w Kielcach na kierunku Administracja w zakresie Administracji publicznej.

Anna Adamczyk – zatrudniona od 1 stycznia 2010 r. na czas określony ze środków POKL. Wykształcenie wyższe ekonomiczne. Aktualnie jest słuchaczka I roku Świętokrzyskiej Szkoły Wyższej na kierunku praca socjalna.

Grażyna Poniewierska – sprzątaczką, zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony.

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe, wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672). Przyjmują zgłoszenia klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznają i diagnozują potrzeby socjalne mieszkańców, przeprowadzają wywiady środowiskowe i kompletują niezbędną dokumentację do przyznania świadczeń, wnioskuje o udzielenie pomocy, prowadzą akta osobowe klientów.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 rok o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Ad. 2 Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym

Zasiłki stałe.

W roku 2009 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 51 osób, w tym dla 42 samotnych. Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.18 ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust.1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2010 roku zasiłek stały wypłacany jest dla 41 osób.

Kontroli poddano losowo wybrane akta na podstawie, których wydano decyzje nr:

GOPS – 8122-Rs-14/08; GOPS – 8122-Rs-4/08; GOPS – 8122-Rs-30/2/07; GOPS – 8122-Rs-29/07 i decyzja przedłużają; GOPS – 8122-Rs-6/09; GOPS – 8122-Rs-37/08; GOPS – 8122-Rs-37/2/08; GOPS – 8122- Rs-5/09; GOPS – 8122-Rs-15/09; GOPS – Rs -1/08; GOPS – 8122 – Rs -22/2/06; GOPS – 8122-Rs-12/08; GOPS – 8122-Rs-3/08/zm; GOPS – 8122-Rs-7/08; GOPS – 8122-Rs-18/09; GOPS – 8122-Rs-40/07; GOPS – 8122-Rs-12/09; GOPS – 8122-Rs-6/2/06; GOPS – 8122-Rs-13/09.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W decyzjach informowano stronę, że „za osoby pobierające zasiłek stały organ orzekający odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne do ZUS. Osoba podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego uzyskuje prawo do świadczeń zdrowotnych”. W 2009 roku Ośrodek opłacał składkę zdrowotną za 51 osób.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń. Nie wniesiono zastrzeżeń do skontrolowanej dokumentacji.

Zasiłki okresowe.

W roku 2009 pomocą okresową objęto **117 rodzin** na kwotę **154 336 zł**. Głównym powodem przyznawania pomocy było: bezrobocie - 97, długotrwała choroba – 18, niepełnosprawność – 4 osób. Kwoty zasiłków pokrywane były z dotacji celowej oraz z zadań własnych gminy. W styczniu 2010 r. pomocą okresową objęto 35 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji nr: GOPS-8123/Ro-60/09 oraz GOPS-8123/Ro-60/2/09; GOPS-8123/Ro-60/3/09; GOPS-8123/Ro-26/10; GOPS-8123/Ro-37/10; GOPS-8123/Ro-68/2/09; GOPS-8123/Ro-68-3/09; GOPS-8123/Ro-56/2,3,4/09; GOPS-8123/Ro-40/10; GOPS-8123/Ro-140/10; GOPS-8123/Ro-87/2 i 83/09; GOPS-8123/Ro-11/10; GOPS-8123/Ro-70/09; GOPS-8123/Ro-8/10; GOPS-8123/Ro-129/09; GOPS-8123/Ro-4/10; GOPS-8123/Ro-86/3 i 86/4/09; GOPS-8123/Ro-15 i 15/2/09; GOPS-8123/Ro-28/10; GOPS-8123/Ro-135/09; GOPS-8123/Ro-33/10; GOPS-8123/Ro-8, /8/2, 8/3/09; GOPS-8123/Ro-13/ i 13/3/09; GOPS-8123/Ro-31/10; GOPS-8123/Ro-111/09; GOPS-8123/Ro-132/09; GOPS-8123/Ro-42/10; GOPS-8123/Ro-29/09; GOPS-8123/Ro-29/2/09; GOPS-8123/Ro-99/2/09; GOPS-8123/Ro-99/09; GOPS-8123/Ro-22/09; GOPS-8123/Ro-79/09; GOPS-8123/Ro-79/2/09; GOPS-8123/Ro-79/3/09; GOPS-8123/Ro-18/10; GOPS-8123/Ro-36/3/09.

Wysokość kwot zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Natomiast w następujących sprawach wysokość świadczenia była przyznana uznaniowo, a nie w wysokości gwarantowanej ustawowo. Są to następujące akta:

GOPS-8123/Ro-68/09 (nie wypłacono 616,60 zł); GOPS-8123/Ro-87/09 (różnica 797,60 zł); GOPS-8123/Ro-86/09 (różnica wynosi 826 zł); GOPS-8123/Ro-13/2/09 (kwota należna 1 013,40 zł, wypłacono 400 zł); GOPS-8123/Ro-20/2/09 (kwota należna 477 zł, wypłacono 200 zł); GOPS-8123/Ro-6/2/09 (kwota należna 477 zł, wypłacono 200 zł); GOPS-8123/Ro-14/2/09 (kwota należna 472 zł, wypłacono 400 zł); GOPS-8123/Ro-22/2/09 (kwota należna 613,20 zł, wypłacono 300 zł); GOPS-8123/Ro-94/09 (kwota należna 369 zł, wypłacono 200 zł); GOPS-8123/Ro-32/2/09 (kwota należna 1 248,40 zł, wypłacono 400 zł); GOPS-8123/Ro-78/09 (kwota należna 1133,60 zł, wypłacono 400 zł); GOPS-8123/Ro-86/09 (kwota należna 763 zł, wypłacono 400 zł); - zał. kopie decyzji.

Z informacji Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w 2009 roku ogółem 48 osób otrzymało zasiłek okresowy w wysokości mniejszej niż 50 % należnej kwoty. Z wyliczeń Ośrodka wynika, że dopłacić należy ogółem kwotę 28 527,70 zł (informacja Kierownika OPS w załączeniu). Z informacji Kierownika wynika również, że ze względu na dużą ilość wniosków o pomoc oraz zbyt małej dotacji w stosunku do potrzeb, zasiłki okresowe wypłacane były w niższych kwotach niż określone art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Skontrolowane akta zawierają niezbędne dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, udokumentowane dochody oraz wnioski opatrzone datą wpływu.

Pomoc przyznano w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, Kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji. Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do trybu i zasadności nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2009 roku objęto ogółem **661 osób**, a ogólny koszt Programu wyniósł **160 809 zł** (dotacja 114000 zł oraz 44 809 zł ze środków własnych). Pomoc w formie posiłków otrzymało **400 dzieci** i młodzieży, w tym dla 30 dowieziono gorący posiłek. Na pomoc w tej formie Ośrodek wydatkował **131 083 zł**. Zasiłków celowych na zakup żywności udzielono dla **86 osób** na kwotę **24 027 zł**. W roku bieżącym, do dnia kontroli, bezpłatny posiłek otrzymuje 203 dzieci i młodzieży.

Dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Raków:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów dożywianych W 2009 r	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa Raków	74	1,50 zł	zupa
2.	Szkoła Podstawowa Szumsko	40	1,50 zł	jedno danie gorące
3.	Szkoła Podstawowa Ociesęki z oddziałem	48	1,50 zł	zupa

	przedszkolnym			
4.	Szkoła Podstawowa w Bardzie z oddziałem przedszkolnym	41	1,50 zł	zupa
5.	Gimnazjum w Rakowie	134	2,50 zł	pełny obiad
6.	Przedszkole w Rakowie	19	2,80 zł	śniadanie, obiad, podwieczorek
7.	Przedszkole w Szumsku	14	1,50 zł	jedno gorące danie

Ponadto Ośrodek opłacał posiłki dla 30 uczniów, którzy uczęszczają do innych szkół poza terenem gminy, a koszt posiłków wynosi od 2,50 zł do 3,20 zł z całodziennym wyżywieniem. We wszystkich szkołach na terenie gminy dożywianie jest prowadzone jest w formie gorącego posiłku, co jest bardzo pozytywnym faktem. Pomoc w wyżej wymienionej formie udzielana była na wniosek rodziców dziecka.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców o decyzji przyznającej pomoc celową oraz pomoc w formie gorącego posiłku w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nr:

GOPS-8121/Rc-10 i 10/2/09; GOPS-8121/Rc-26/09; GOPS-8121/Rc-18/09; GOPS-8121/Rc-117/09; GOPS-8121/Rc-22 i 22/2/09; GOPS-8121/Rc-197/09; GOPS-8121/Rc-164/09; GOPS-8121/Rc-184/09; GOPS-8121/Rc-186/09; GOPS-8121/Rc-167/09; GOPS-8121/Rc-3/2/09; GOPS-8121/Rc-62/09; GOPS-8121/Rc-158/09; GOPS-8121/Rc-56/09; GOPS-8121/Rc-61/2/09; GOPS-8121/Rc-61/09; GOPS-8121/Rc-54/08; GOPS-8121/Rc-59/3/09; GOPS-8125-Rc-118/09; GOPS-8125-Rc-119/09; GOPS-8125-Rc-120/09; GOPS-8125-Rc-116/09; GOPS-8125-Rc-115/09; GOPS-8121/Rc-52/2/09; GOPS-8121/Rc-59/09; GOPS-8121/Rc-41/08.

Dokumentacja stanowiąca podstawę do przyznania pomocy, określająca sytuację materialno-bytową była kompletna. Do trybu i zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad. 3 *Organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.*

Usługi opiekuńcze świadczone były przez 4 opiekunki domowe, w tym 1 zatrudniona na umowę – zlecenie, a trzy pozostałe świadczą usługi w ramach prac społecznie użytecznych. Pomocą tą w 2009 roku objęto 12 osób, w roku bieżącym pomocą objętych jest siedem osób .

Odpłatność za usługi reguluje Uchwała Nr XXI/114/2005 Rady Gminy w Rakowie z dnia 25 lutego 2005 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi świadczone w ramach ustawy o pomocy społecznej.

Koszt 1 godziny usługi opiekuńczej wynosi 10 zł.

Sprawdzono następującą dokumentację:

GOPS-8128-5/09; GOPS-8128-2/2010; GOPS-8128-8/09; GOPS-8128-1/2010; GOPS-8128-7/09; GOPS-8128-3/2010; GOPS-8128-6/09; GOPS-8128-4/2010; GOPS-8128-4/09; GOPS-8128-6/2010; GOPS-8128-1/09.

Do dokumentacji nie wnosi się zastrzeżeń. W aktach znajdują się wymagane dokumenty tj. aktualny wywiad środowiskowy, zaświadczenie lekarskie o konieczności usług, orzeczenie o niepełnosprawności oraz zaświadczenia o wysokości dochodów lub odcinki rent i emerytur.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2009 r. Ośrodek skierował i opłaca obecnie pobyt jedną osobę umieszczoną w domu pomocy wydatkując na ten cel kwotę **13.660 zł.**

Ad. 4 Kontrola pracy socjalnej jako procesu wspomagania osób i rodzin , w tym „Niebieskiej Karty”

Praca socjalna (ar. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Oprócz finansowych i usługowych form pomocy pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakowie pomagają klientom w formie pracy socjalnej, służą radą i pomocą w załatwianiu różnych spraw urzędowych, rentowych, organizowaniu odpoczynku letniego dla dzieci i w sprawach codziennych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakowie od 2008r. realizuje w ramach POKL działanie 7.1 Promocja integracji społecznej, Poddziałanie 7.1.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji projekt systemowy pod nazwą . *”Aktywny Raków”* 2008 - 2009.

W **2008r.** realizacja projektu rozpoczęła się w miesiącu wrześniu 2008 roku i trwała do grudnia 2008 roku. W ramach projektu przeszkolono 5 osób w zakresie: „Opiekuna domowego”. Ponadto osoby biorące udział w projekcie uczestniczyły w warsztatach umiejętności psycho - społecznych, aktywnego poszukiwania pracy i w zajęciach z zakresu obsługi komputera i korzystania z internetu.

W **2009 roku** kurs zawodowy - „*Kucharz z obsługą kasy fiskalnej*” ukończyło osiem osób, w tym sześć długotrwale bezrobotnych. Ponadto uczestnicy kursu korzystali z warsztatów nabycia umiejętności społecznych, ze spotkań z doradcą zawodowym i z indywidualnego wsparcia psychologicznego oraz z zajęć obsługi komputera.

Uczestnicy projektu nawiązują nowe pozytywne relacje społeczne, wymieniają się doświadczeniami i wspólnie rozwiązują problemy. Niejednokrotnie udział osoby w projekcie ułatwia jej powrót na rynek pracy po długoletnim okresie bezrobocia spowodowanym np. wychowywaniem dzieci, brakiem odpowiednich kwalifikacji. Realizowane projekty spotykają się dużym uznaniem w społeczeństwie jak również spełniają oczekiwania klientów pomocy społecznej.

W 2009 roku spisana została jedna **Niebieska Karta** dot. przemocy w oparciu o zgłoszenie otrzymane od ofiary przemocy (żony). Sprawcą przemocy był współmałżonek. Ofiarami były żony oraz 2 małoletnich dzieci. W trakcie monitorowania sytuacji rodzinnej pracownik socjalny kilkakrotnie spotkał się z ofiarami i sprawcą. W wyniku prowadzonych działań sprawca przemocy został zgłoszony do Komisji Alkoholowej oraz rodzina została objęta dozorem policji. Wzmocniono poczucie bezpieczeństwa klientki poprzez nawiązanie ścisłej współpracy z dorosłymi dziećmi, które opuściły rodzinę i mieszkają w pobliżu. Efekty podejmowanych działań ograniczyły występowanie przemocy w rodzinie- mąż podjął terapię.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakowie w 2009 r. nie otrzymał z policji zgłoszeń dotyczących występowania przemocy w rodzinach.

Na terenie Rakowa działa świetlica środowiskowa „Tęcza”, która czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 11⁰⁰ do 19⁰⁰. W zajęciach uczestniczy od 20 do 40 dzieci. W okresie ferii oraz wakacji dzieci spożywają posiłki finansowane z środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Uczestnicy zajęć mają możliwość odrobienia lekcji z pomocą kolegów i koleżanek oraz opiekuna. Ponadto dzieci uczestniczą w zajęciach plastycznych, florystycznych, informatycznych. Organizowane są także wycieczki, rajdy czy spotkania przy ognisku. Świetlica realizuje również programy profilaktyczne „Nałogi droga donikąd”.

Ad. 5 Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych

W 2009 r. pracownicy socjalni zawarli 8 kontraktów; wszystkie osoby objęte kontraktami socjalnymi zrealizowały uzgodnienia w nich zapisane. I tak - 2 osób podjęło pracę; 8 osób podniosło swoje kwalifikacje zawodowe; jedna osoba złożyła komplet dokumentów o przyznanie renty z ZUS Kielce; 10 osób podjęło prace społecznie użyteczne na terenie gminy Raków.

Celem powyższych kontraktów było zdiagnozowane przyczyny trudnej sytuacji życiowej osoby/ rodziny i podjęcie odpowiednich działań przez klienta ops wraz z pracownikiem socjalnym.

Cel musiał być możliwy do weryfikacji w trakcie pracy nad przezwyciężaniem trudności osoby/ rodziny.

Kontrakty sporządzone są prawidłowo, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 marca 2005 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Ad. 6 Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę „Strategii rozwiązywania problemów społecznych”, w tym:

- ***powołanie Zespołu roboczego,***
- ***opis diagnozy problemów społecznych występujących w gminie,***
- ***opis analizy SWOT (szans i zagrożeń oraz słabych i mocnych stron gminy),***
- ***harmonogram działań z podaniem kosztorysu na określone cele.***

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Raków została przyjęta uchwałą Nr XXXII/161/2006 z dnia 30 marca 2006 r.

W związku z ubieganiem się gminy o środki z funduszy UE – Programu Integracji Społecznej, Strategia została poddana ocenie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach w porozumieniu z Konsultantem Wojewódzkim. Wnioski z oceny dotyczyły m.in. konieczności dokonania aktualizacji Strategii.

Uchwałą Nr XXIV/143/09 Rady Gminy Raków z dnia 15 grudnia 2008 r. została przyjęta zaktualizowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Raków na lata 2009-2013.

Powołanie zespołu roboczego

Prace nad aktualizacją, modyfikacją i opracowaniem nowej strategii na lata 2009-2013 zostały rozpoczęte powołaniem Zespołu Zadaniowego ds. Przeglądu i Aktualizacji Strategii

Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Raków – Zarządzenie nr 1 Wójta Gminy Raków z dnia 18 stycznia 2008 r. – w składzie:

Koordynator: Jadwiga Milewicz - zastępca Wójta Gminy;
Członkowie: Stanisław Gratka - wiceprzewodniczący Rady Gminy;
Karol Olsiński - przewodniczący Komisji Spraw Społecznych;
Teresa Jasińska - kierownik GOPS;
Nina Kijanka - przewodnicząca GKRPA;

Grażyna Witkowska - przedstawiciel GOZ;
Stanisław Nyk - przedstawiciel Policji;
Marzena Kuczyńska - prezes TPZR;
Danuta Król - przedstawiciel instytucji kultury;
Mirosława Foryś - przedstawiciel oświaty;
Dariusz Józwik - przedstawiciel CKFiRL.

Do zadań zespołu zadaniowego należało:

- 1) uaktualnienie diagnozy sytuacji społecznej gminy;
- 2) weryfikacja poprzedniej strategii;
- 3) uaktualnienie zapisów poprzedniej strategii, zwłaszcza niezrealizowanej części;
- 4) modyfikacja zapisów w części operacyjnej strategii;
- 5) zorganizowanie konsultacji społecznych projektu strategii;
- 6) promocja strategii w środowisku lokalnym.

Zespół dokonał wnikliwej analizy sytuacji gminy w obszarach: pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, ochrony zdrowia, oświaty i wychowania, a także kultury i sportu, wyłonił listę kluczowych problemów, które wymagają rozwiązania w ramach strategii.

Projekt strategii został zamieszczony na stronie internetowej gminy Raków www.rakow.pl do konsultacji społecznych.

W dniu 19 listopada 2008 r. w ramach konsultacji odbyły się warsztaty strategiczne dotyczące aktualizacji Strategii. Moderatorem zajęć była P.Małgorzata Rudnicka – Koordynator Regionalny ds. Wdrażania Programu Integracji Społecznej. Do udziału w warsztatach zostali zaproszeni przedstawiciele gminnych jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych oraz młodzież z Gimnazjum im. Jana Pawła II w Rakowie. Po zapoznaniu się z założeniami zaktualizowanego dokumentu wypracowano wnioski dotyczące powstania dokumentu końcowego.

Diagnoza problemów społecznych

Strategia zawiera szczegółową diagnozę stanu gminy opracowaną na podstawie danych statystycznych, materiałów i analiz będących w dyspozycji Urzędu Gminy i Ośrodka Pomocy społecznej. Diagnoza zawiera informacje o stanie gminy w następujących obszarach:

- 1) Demografia
- 2) Główne źródła utrzymania i dochody gospodarstw domowych.
- 3) Rynek pracy
- 4) Infrastruktura społeczna.
- 5) Aktywność społeczna mieszkańców.

Diagnoza stanu gminy w sferze społecznej stanowiła punkt wyjścia do zdefiniowania kluczowych problemów społecznych występujących na terenie gminy do których należą:

- 1) Bezrobocie
- 2) Niepełnosprawność
- 3) Problemy zdrowotne
- 4) Patologie społeczne (alkoholizm, narkomania , przemoc w rodzinie).

Analiza SWOT

Podstawą do określenia celów strategicznych była przeprowadzona analiza SWOT.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwoliła na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy do pokonania lub zneutralizowania.

Mocne strony m.in. : wysoki poziom nauczania w szkołach, działalność pedagogów szkolnych i poradnictwa zawodowego w gimnazjach, wzrost liczby organizacji pozarządowych, funkcjonujące na terenie gminy placówki ochrony zdrowia, dobra znajomość środowiska i rozeznanie jego potrzeb.

Słabe strony m.in. – ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów oraz logopedy, psychologa) na terenie gminy, brak obiektów sportowo-rekreacyjnych, wymagająca modernizacji baza placówek kulturalno-oświatowych, niska świadomość potrzeby profilaktyki, brak skutecznej polityki prorodzinnej.

Szanse to m.in. tworzenie ścieżek edukacyjnych, system stypendialny, wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia, wymuszenie przez UE podniesienia jakości usług – możliwości pozyskiwania dofinansowania z UE, likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

Zagrożenia to m.in. przyzwolenie społeczne i tolerancja dotycząca patologii społecznych (picie alkoholu, agresja) , postępująca pauperyzacja społeczeństwa, spadek tożsamości kulturowej i regionalnej, pogarszające się zdrowie mieszkańców i wzrastająca liczba osób wymagających stałych świadczeń opiekuńczo-rehabilitacyjnych

Misja i wizja:

„Zminimalizowanie rozmiarów i skutków wszelkich zjawisk negatywnych oraz angażowanie mieszkańców w tworzenie warunków do godnego życia, wzmocnienie spójności społecznej pomiędzy jednostkami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi i grupami wolontarystycznymi realizującymi działania na rzecz zwalczania ubóstwa, przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, a w konsekwencji poprawa jakości życia mieszkańców.

Harmonogram działań z podaniem kosztorysu na określone cele.

Cele główne określono dla czterech obszarów:

1. Edukacja publiczna.

2. Ochrona zdrowia.

3. Pomoc społeczna, polityka prorodzinna oraz jakość zamieszkiwania.

4. Rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Uwzględniając wyniki analizy SWOT, wypracowano następujące cele główne:

- dla obszaru **Edukacja publiczna** :

„Świadome i aktywne społeczeństwo, podstawowym warunkiem rozwoju i integracji społeczności lokalnej”;

- dla obszaru **Ochrona zdrowia;**

„Świadomość zagrożeń, zdrowy styl życia i skuteczne wsparcie osób potrzebujących pomocy - gwarancją prawidłowo funkcjonującego społeczeństwa”;

- dla obszaru **Pomoc społeczna, polityka prorodzinna oraz jakość zamieszkiwania:**

„Profesjonalna pomoc społeczna wzmocniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności, integrująca mieszkańców”;

- dla obszaru **Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii:**

„Zapobieganie i efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie”.

Realizacja tych celów odbywać się będzie poprzez realizację celów szczegółowych w poszczególnych latach. Cele szczegółowe i działania realizacyjne zostały przedstawione w harmonogramie realizacji.

W harmonogramie realizacji zawarto zdefiniowane poszczególne cele szczegółowe, określono okres ich realizacji oraz źródła finansowania i podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań. W sposób zbyt ogólny określono wskaźniki realizacji np.: „mniej dysfunkcji społecznych, bezpieczne warunki nauki, ograniczenie patologii, itp.”.

Monitorowanie i ewaluacja

Monitorowaniem strategii w imieniu samorządu zajmować się będzie Komisja Spraw Społecznych Rady Gminy przy współdziałaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek organizacyjnych realizujących cele strategii.

Zgodnie z systemem wdrożeniowym Komisja zajmować się będzie:

- monitorowaniem rezultatów wykonania poszczególnych celów szczegółowych i związanych z nimi zadań, zarówno w fazie realizacji jak i po ich zakończeniu,
- komunikacją społeczną w zakresie przyjmowania nowych programów działań,
- przedkładaniem komisjom Rady Gminy informacji z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w strategii.

Informacja dotycząca realizacji zadań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Raków na lata 2009-2013 – w zakresie zadań zrealizowanych w 2009 r. stanowi zał. Nr ... do protokołu.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie sposobu ustalania uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej. Pomoc w formie zasiłku stałego i celowego przyznano celowo i zasadnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Dokumentacja skompletowana prawidłowo i zawiera wszystkie niezbędne załączniki. Decyzje przekazywane są za zwrotnym poręczeniem odbioru lub odbierane osobiście przez klientów pomocy społecznej. Zastrzeżenia budzi wypłata części zasiłków okresowych w 2009 r. Wysokość świadczenia jest niezgodna z art. 38 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Klienci nie otrzymali pomocy w gwarantowanej ustawowo wysokości.

Bardzo pozytywnym faktem jest, iż dożywianie prowadzone jest w każdej szkole na terenie gminy w formie gorącego posiłku.

Ośrodek posiada nieaktualne Statut w zakresie zadań zleconych i własnych gminy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na początku 2009 roku jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.). W jednostce kontrolowanej zatrudnionych jest 2 pracowników socjalnych, na jednego pracownika przypada **3 000 osób**. Kontrolowany Ośrodek posiada dobre warunki lokalowe.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku

zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Nowak
3. Zofia Syska

Kielce, dn. 23 luty 2010 r.

Ze strony kontrolowanej:

Teresa Jasińska

